

Nr 333.

Godkänd av första kammaren den 17 juni 1936.

Godkänd av andra kammaren den 17 juni 1936.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående återuppförande av brunnen byggnad vid Rosersbergs slott m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 138.)

T i l l K o n u n g e n.

Beträffande en den 24 april 1936 dagtecknad proposition (nr 247) angående återuppförande av brunnen byggnad vid Rosersbergs slott m. m. får riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, anmäla, att riksdagen medgivit, att ett belopp av högst 34,273 kronor 30 öre må av förslagsanslaget till oförutsedda utgifter tagas i anspråk dels för uppförande av ny byggnad vid Rosersbergs slott i stället för den, vilken natten mellan den 20 och 21 december 1935 nedbrunnit, dels ock för ersättande av materiel och klädespersedlar, som förstörts eller skadats vid branden.

Stockholm den 17 juni 1936.

Med undersätlig vördnad.

Nr 334.

Godkänd av första kammaren den 17 juni 1936.

Godkänd av andra kammaren den 17 juni 1936.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående granskning av läroböcker.

(Statsutskottets utlåtande nr 153.)

T i l l K o n u n g e n.

I den till riksdagen avlätna, den 3 januari 1936 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1936/1937 (punkt 139 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag), har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition angående granskning av läroböcker, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna till granskning av läroböcker för budgetåret 1936/1937 ett anslag av 22,200 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1936 dagtecknad proposition (nr 143), under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till granskning av läroböcker för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 15,000 kronor.

Frågorna om en av det allmänna utövad granskning av läroboksbeståndets kvalitet och om kostnaderna för läroböcker vid skolorna, särskilt vid folkskolor, har under senare år varit föremål för uppmärksamhet jämväl från riksdagens sida.

Nu gällande bestämmelser om antagande av lärobok torde kunna sammanfattas sålunda, att, i fråga om de högre skolorna, skolöverstyrelsen och, i fråga om folk- och fortsättningsskolor, statens vederbörande folkskolinspektör på förslag av vederbörande bestämma om antagande av lärobok.

Som grund för Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag ligger en av särskilda, år 1934 tillkallade sakkunniga verkställd utredning rörande läroböcker vid allmänna läroverk och folkskolor m. fl. undervisningsanstalter. De sakkunnigas förslag innebär dels ändrade föreskrifter i fråga om antagande av nya läroböcker eller omarbetade upplagor av sådana, dels ock bestämmelser rörande granskning av läroböcker. Departementschefen har i här förevarande proposition endast upptagit frågan om granskning av läroböcker till mera ingående behandling. Beträffande frågan om antagning av lärobok har departementschefen — med förmälan att han i detta avseende icke hade för avsikt att ifrågasätta sådana förändringar i gällande bestämmelser, som för sitt genomförande krävde riksdagens medgivande — uttalat, att han senare torde bli i tillfälle att anmäla densamma för Kungl. Maj:t.

Av vad ovan anförts framgår, att för lösandet av den fråga, som under den tidigare diskussionen varit kanske den mest framträdande, nämligen om målsmännens kostnader för läroböcker, inga direkta åtgärder föreslagits i propositionen. Riksdagen vill i detta hänseende erinra, att 1930 års riksdag i skrivelse nr 186 anhöll om snar utredning, på vad sätt ett förbilligande av kostnaderna för skolmateriel skulle kunna åstadkommas, icke minst genom tillämpandet av större enhetlighet och sparsamhet i val av läroböcker, samt att Kungl. Maj:t ville fortast möjligt vidtaga de åtgärder, som av utredningen eventuellt kunde visa sig erforderliga. Visserligen torde, på sätt jämväl i statsrådsprotokollet framhållits — genom införande av ändrade bestämmelser för granskning av och antagning till användning vid skolorna av nya läroböcker eller av nya, mera väsentligt omarbetade upplagor — åtskilligt kunna vinnas för förverkligandet av riksdagens sålunda uttalade önskemål om förbilligande av kostnaderna för skolmateriel. Riksdagen anser emellertid erforderligt att, om så är möjligt utan att fördenskull behovet av en god lärobokslitteratur behöver eftersättas, även mera direkta åtgärder vidtagas i nu berörda hänseende. För skolans förhållande till målsmännen är — även om den genomsnittliga årliga kostnaden för varje målsman icke uppgår till något större belopp — en tillfredsställande lösning av denna fråga av betydelse. Givetvis får icke förbises, att de senare årens ingripande omdaningsarbete på skolornas område kommit att på grund av kursernas och det inre skolarbetets omläggning medföra behov av ett ökat utbyte av läroböcker med därav ökade kostnader. Även om, sedan de nya undervisningsplanerna hunnit vara i kraft någon tid, en minskning av behovet av nya eller omarbetade läroböcker sannolikt kommer att inträda, finner riksdagen, i likhet med 1930 års riksdag, frågan om förbilligande av kostna-

terna för läroböcker vid skolorna vara av den vikt, att en särskild utredning av densamma bör företagas. För denna utredning torde i det stora hela kunna angivas samma riktlinjer som på sin tid av 1930 års riksdag uppdrogos i dess skrivelse nr 186. Riksdagen anholder därför om verkställande av utredning och framläggande för riksdagen, i den mån så kan visa sig erforderligt, av förslag till åtgärder för ett förbilligande av kostnaderna för läroböcker m. m. vid skolorna.

Det i propositionen framlagda förslaget om anvisande av anslag till granskning av läroböcker har av riksdagen avslagits.

Riksdagen får alltså

dels anmäla, att riksdagen avslagit Kungl. Maj:ts i propositionen nr 143 framlagda förslag;

dels ock anhålla om verkställande av utredning och framläggande för riksdagen, i den mån så kan visa sig erforderligt, av förslag till åtgärder för ett förbilligande av kostnaderna för läroböcker m. m. vid skolorna.

Stockholm den 17 juni 1936.

Med undersätlig vördnad.

Nr 335.

Godkänd av första kammaren den 17 juni 1936.

Godkänd av andra kammaren den 17 juni 1936.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning åt J. P. Styrman i Karungi för förluster i anledning av inköp av vissa besittningsrätter.

(Statsutskottets utlåtande nr 140.)

T i l l K o n u n g e n.

I en den 8 maj 1936 dagtecknad proposition, nr 264, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till ersättning åt J. P. Styrman i Karungi för förluster i anledning av inköp av besittningsrätter till krononybyggena $\frac{1}{8}$ mantal Tärendö nr 35 och $\frac{1}{8}$ mantal Saittajärvi nr 10 i Tärendö socken må av det i riksstaten för budgetåret 1935/1936 uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter utgå ett belopp av 12,050 kronor.

Riksdagen finner den uppfattning riktig, som såväl de i ärendet hörda myndigheterna som föredragande departementschefen givit uttryck åt, nämligen att Styrman bör beredas ersättning av statsmedel för de förluster, han lidit i anledning av inköpen av ifrågavarande besittningsrätter. Då det föreslagna ersättningsbeloppet icke givit riksdagen anledning till annan erinran än att till